

Department of Sindhi

Course Title: **Sindhi Classical Poetry –I**

سنڌي اساسي شاعري-1

Semester: Second (2nd)

Course Code: 202

Duration: 16 Weeks

Course Facilitator: **Dr. Amir Ali Shah** Time: 3 Credit Hours Total Marks: 100

ڪورس جو دائرو (Scope of the Course): هن سيمسٽر ۾ سنڌ جي تهذيب، سنڌيت جي فلسفي، سنڌ ثقافتي پس منظر جو بنيادي تعارف ڪرائيندي، اساسي شاعري جي وصف، ابتدا ۽ ارتقا بابت ڄاڻ ڏيندي، سنڌي اساسي شاعرن؛ قاضي قادن، مخدوم نوح سرور هالائي، شاهه عبدالڪريم بلڙي واري، شاهه لطف الله قادري، ميمون شاهه عنات رضوي، خواجہ محمد زمان لنواريءَ واري، مخدوم عبدالرحيم گرهوڙي، صاحبڏنو فاروقي، ۽ تمر فقير ۽ قنبر علي شاهه شريف پاڏائيءَ جي سونح حيات بابت بنيادي ڄاڻ فراهم ڪري، سندن ڪلام جو فني ۽ فڪري اڀياس ڪيو ويندو.

ڪورس جا مقصد (Objectives of the Course): هي ڪورس پڙهڻ کان پوءِ شاگرد ان قابل بڻبا:

1. سنڌ جي تهذيب، سنڌيت جي فلسفي، سنڌ ثقافتي پس منظر بابت باخبر ٿيندا.
2. سنڌي اساسي شاعريءَ جي وصف، ابتدا ۽ ارتقا بابت باخبر ٿيندا. سنڌي اساسي شاعريءَ جي شروعاتي صنف، بيت جي فن ۽ موضوعن کي سمجهي سگهندا.
3. اساسي شاعريءَ جي شروعاتي ذهن شاعرن جي زندگيءَ بابت ڄاڻ حاصل ڪري سگهندا.
4. اساسي شاعريءَ جي فڪر ۽ ان جي سماجي ڪارج جي ڄاڻ جي بنياد تي منجهن اساسي شاعريءَ بابت احساس ۽ سمجهه جي اهليت پيدا ٿيندي ۽ هو آسانيءَ سان پنهنجي احساس ۽ ادراڪ جو اظهار ڪري سگهڻ جي لائق ٿي سگهندا، ۽ سماجي ۽ ثقافتي جوڙجڪ ۽ قدرن جي بنيادي ۽ مثبت پهلوئن کي سمجهي سگهندا.
5. اساسي شاعريءَ جي ارتقا ٿي سمجهندي ان ڳالهه کي سمجهي سگهندا ته، هر ايندڙ شاعر، پوئين شاعر جو فني يا فڪري حوالي سان اثر قبوليو آهي، ارتقائي سفر کي جاري رکڻ ۾ پنهنجو ڪردار ادا ڪيو آهي.
6. سنڌي ٻوليءَ ۾ وسعت ۽ پختگي ايندي، اهي ٻوليءَ کي صحيح لکڻ ۽ پڙهڻ جي حوالي سان ممڪن حد تائين قابل ٿيندا.
7. شروعاتي اساسي شاعريءَ جي گهڻ طرفي ڄاڻ حاصل ڪري، سنڌي ڪلاسيڪي شاعريءَ جي فڪري موضوعن ۽ فني گهاڙين ۽ شاعرانين خوبين جي ڄاڻ، احساس ۽ اظهار کان واقفيت ٿيندا.
8. سنڌي اساسي شاعرن جي ڪلام، انهن جي فڪر شاعريائين ۽ فني خوبين توڙي سندن شاعريءَ جي گهاڙين جي ڄاڻ حاصل ڪندا، ان کان علاوه سنڌي ڪلاسيڪي شاعرن جي فني ۽ فڪري روايتن جي مطالعي سان گڏ انهن جو تقابلي مطالعو ڪري، عملي ۽ ادبي لحاظ کان ايترو اهل ٿي سگهندا، جو سندن خيالن ۽ اظهار ۾ وسعت ۽ پختگي پيدا ٿيندي، جنهن ڪري هو، ان متعلق پنهنجي راءِ جو اظهار ڪري سگهندا.

Department of Sindhi

نصابي ڪتاب:

1. سنڌي ادب جي تاريخ- I ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجو سنڌي لئنگويج اٿارٽي، 2004 ع
2. سنڌي ادب جي تاريخ- II ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجو سنڌي لئنگويج اٿارٽي، 2005 ع
3. قاضي قادن جو رسالو ڊاڪٽر نبي بخش بلوچ انسٽيٽيوٽ آف سنڌ الاڄي 1999 ع
4. قاضي قادن جو ڪلام هيرو نڪر پوڄا پبليڪيشنز دهلي، 1978 ع
5. شاه ڪريم بلڙيءَ واري جو ڪلام عمر بن محمد دائودپوٽو پٽ شاه ثقافتي مرڪز، 1977 ع
6. شاه ڪريم جو ڪلام ميمڻ عبدالمجيد سنڌي روشني پبليڪيشن، 1995 ع
7. شاه لطف الله قادري جو ڪلام ڊاڪٽر نبي بخش بلوچ انسٽيٽيوٽ آف سنڌ الاڄي 1999 ع
8. ميين شاه عنات جو ڪلام ڊاڪٽر نبي بخش بلوچ سنڌي ادبي بورڊ، ڄامشورو 1963 ع
9. ابيات سنڌي عمر بن محمد دائودپوٽو سنڌي ادبي سوسائٽي، ڪراچي 1981 ع
10. ڪلام گرهوڙي عمر بن محمد دائودپوٽو سنڌي ادبي سوسائٽي، ڪراچي 1956 ع
11. تمر فقير جو ڪلام سيد قادن شاه انسٽيٽيوٽ آف سنڌ الاڄي 1970 ع
12. شاه شريف پاڏائيءَ جو رسالو ڊاڪٽر نبي بخش بلوچ انسٽيٽيوٽ آف سنڌ الاڄي 1972 ع

هفتو	ستاءُ	موضوع	ريمارڪس
پهريون هفتو	تعارف	سنڌ جو تهذيبي ۽ ثقافتي پس منظر	
ٻيو هفتو	اساسي شاعري	تعارف، ابتدا ۽ ارتقا	
ٽيون هفتو	اساسي شاعري	فني ۽ فڪري تعارف	
چوٿون هفتو	قاضي قادن	قاضي قادن جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني ۽ فڪري اڀياس	
پنجون هفتو	مخدوم نوح سرور هالائي	مخدوم نوح جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني ۽ فڪري اڀياس	
ڇهون هفتو	شاه عبدالڪريم بلڙي وارو	شاه عبدالڪريم بلڙي واري جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني ۽ فڪري اڀياس	
ستون هفتو	شاه لطف الله قادري	شاه لطف الله قادريءَ جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني ۽ فڪري اڀياس	
اٺون هفتو	مديتر		
نائون هفتو	ميون شاه عنات رضوي	ميون شاه عنات رضوي جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني اڀياس	
ڏهون هفتو	ميون شاه عنات رضوي	عنات رضويءَ جي ڪلام جو فڪري اڀياس	
يارهون هفتو	خواجہ محمد زمان لنواريءَ واري	خواجہ محمد زمان لنواريءَ واري جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني اڀياس	
ٻارهون هفتو	خواجہ محمد زمان لنواريءَ واري	خواجہ محمد زمان لنواريءَ واري جي ڪلام جو فڪري اڀياس	

Department of Sindhi

تيرھون ھفتو	مخدوم عبدالرحيم	مخدوم عبدالرحيم گرهوڙي جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني ۽ فڪري اڀياس
چوڏھون ھفتو	صاحبڏنو فاروقي	صاحبڏنو فاروقيءَ جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني ۽ فڪري اڀياس
پندرھون ھفتو	تمر فقير	تمر فقير جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني ۽ فڪري اڀياس
سورھون ھفتو	قنبر علي شاھ شريف پاڏائي	شاھ شريف پاڏائيءَ جي زندگيءَ بابت ڄاڻ ۽ سندس ڪلام جو فني ۽ فڪري اڀياس
سترھون ھفتو	امتحان	

➤ Assessment Criteria

Sessional Exams/ Activities in a Semester

Weight %

- Participation in Class Activities 10%
- Assignment/ Research Project 10%
- Quiz/ Test 10%
- Mid-Term 30%
- Final Exam of the Course 40%

مددي ڪتاب :

1. تذڪرہ لطفي	لطف الله بدوي	آر، ايڇ برادر، حيدرآباد، 1955 ع
2. ڪلاسيڪي ۽ جديد شاعري	مرتب: جامي چانڊيو	سنڌيڪا اڪيڊمي ڪراچي، 2007 ع
3. تصوف ۽ ڪلاسيڪي سنڌي شاعري	رشيد پٽي/ ڊاڪٽر مهر خادم	ماء پبليڪيشن، 2016 ع
4. تصوف هڪ تحريڪ	غلام حسين رنگريز	ثقافت ۽ سياحت کاتو، سنڌ 2016 ع
5. تصوف جو ٽيڪسٽ بڪ	محمد فتح الله گيولن/ مظفر بخاري	سنڌيڪا اڪيڊمي، 2010 ع
6. منهاج المعرفة	ڊاڪٽر عبدالغفار سومرو	انسٽيٽيوٽ آف سنڌ الاجي، 2009 ع
7. مخدوم محمد زمان هڪ مطالعو	آزاد قاضي	گلشن پبليڪيشن، ڪراچي
8. سنڌ جي ادب جي تاريخ-I	خانبهادر محمد صديق ميمڻ	سنڌ مسلم ادبي سوسائٽي، حيدرآباد، 1937 ع
9. سنڌي ٻولي ۽ ادب جي تاريخ	ڊاڪٽر نبي بخش بلوچ	پاڪستان اسٽڊي سينٽر، ڄامشورو، 1969 ع
10. سنڌ ادب جي مختصر تاريخ	ڊاڪٽر عبدالمجيد سنڌي	روشني پبليڪيشن، 1993 ع
11. سنڌي ادب جو تنقيدي اڀياس	ڊاڪٽر عبدالمجيد ميمڻ	ڪاٺياواڙ اسٽور، لاڙڪاڻو، 1996 ع
12. مضمون ۽ مقالا	عمر بن محمد دائود پوٽو	پٽ شاھ ثقافتي مرڪز، 1978 ع